

V DNEŠNÍM ČÍSLE:

Tříkrálová sbírka, str. 2

Vánoce v ZŠ, str. 4

Nové kluziště v provozu

Vánoční koncert, str. 5

Lednová fotohádanka je lehká. Text najdete v příštím čísle

Společenská rubrika

V měsíci únoru 2010 oslaví svoje významné životní jubileum tyto občané:

50. narozeniny
Bohumil Dvořák

55. narozeniny
Marie Matoušová

65. narozeniny
Jindřich Klička

70. narozeniny
Václav Lněnička

75. narozeniny
František Stráník

81. narozeniny
Anna Petrašová

82. narozeniny
Ludmila Krutinová

84. narozeniny
Jaroslav Lázníčka

Všem jubilantům přejeme do dalších let pevné zdraví, stálý optimismus, radost ze života, ze svých blízkých i přátel.

Omluva

Omlouváme se J. Zavadilovi, že jsme jej udělali o rok starším. Omyl vznikl chybou v evidenci obyvatel.

POSLEDNÍ SBOHEM

Dne 11. prosince 2009 po dlouhé a těžké nemoci zemřel **Blahoslav Dolejší**, ve věku 73 let. S láskou a úctou na něj bude vzpomínat jeho rodina, příbuzní i všichni přátelé.

ZLATÁ SVATBA

To bylo v únoru 1960 ...

Dne 6. února 1960 si Oluška Tobková vzala za muže Jarka „Adama“ z Dolního Újezda. Prožili spolu život naplněný láskou a prací. Hodně zdraví do dalších let přejí Milada se Zuzkou a Jana s rodinou.

... a to je nyní

V pondělí 16. listopadu 2009 se narodil krásný chlapec **Mikuláš Bláha**. Srdečně blahopřejeme!

Prvním občánkem Osíka v roce 2010 je roztomilá holčička **Adélka Součková**. I jím upřímně blahopřejeme!

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

V sobotu 9. ledna 2010 se sešly osícké děti se svými průvodci, aby jako každoročně provedly sbírku ve prospěch Charity. Po ustrojení do tříkrálových úborů se koledníci nejprve vyfotili a pak ve čtyřech skupinkách vyrazili do ulic a uliček naší vesnice. Největší nesnází bylo velké množství čerstvě napadaného sněhu, který nebyl skoro nikde odklizený. To však byla jediná vada na této akci. Počasí bylo překrásné, nemrzlo ani nefoukal vítr, a co je hlavní občané všude s úsměvem koledníky přivítali a štědře je obdarovali peněžitými dary. Koledníci letos vybrali rekordní sumu 25 000 Kč, za což jim Farní charita Dolní Újezd srdečně děkuje. Děkuje také všem dětem i jejich dospělým průvodcům.

jkl, foto Kotěra

TJ SOKOL OSÍK VÁS ZVE NA
2. SOKOLSKÝ PLES

V sobotu 30. ledna 2010
ve 20.00 hodin

HUDBA: MEDIUM II

V KULTURNÍM DOMĚ V OSÍKU

PŘEDTANČENÍ - TANEČNÍ SKUPINA KATASTROFA

BOHATÁ TOMBOLA

OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO

VSTUPNÉ 70 Kč

PŘEDPRODEJ VSTUPNEK

NA TEL: 724 307 129

Vchod do MŠ

Cesta pod KD

Rekonstrukce sportovního areálu

Práce na rekonstrukci areálu byly zahájeny již v prosinci 2008 demolicí starého sportoviště a terénními úpravami plochy. V průběhu roku 2009 byly postupně vybudovány DVA tenisové kurty, víceúčelový kurt s mantinely a osvětlením, hřiště na malou kopanou, běžecká dráha s doskočištěm, pergola se skladem nářadí a technickým zázemím, zpevněné plochy mezi sportovišti a provedeny terénní úpravy v okolí areálu.

Součástí projektu byla i rekonstrukce prvního podlaží budovy šaten a soc. zařízení, které bude využíváno nejen sportovci, ale i veřejností při společensko-kulturních akcích. Po schválení ZO byly mimo tento projekt rozšířeny práce i na druhém podlaží budovy a zmodernizovány ubytovací prostory. Tři pokoje včetně příslušenství budou mít ubytovací kapacitu cca 12-15 hostů.

Nad rámec plánovaných prací byly zřízeny vodovodní přípojky k volejbalovým kurtům a víceúčelovému kurtu.

Celkové náklady projektu jsou cca 14 mil. Kč, 90% uznatelných nákladů hrazeno z dotace EU (ROP NUTS II SV).

Hasičská zbrojnice

V podzimních měsících 2009 byla dokončena II. etapa opravy hasičské zbrojnice včetně zpevněných a manipulačních ploch. Byla zrekonstruována vlastní budova zbrojnice, věž na sušení hadic s přílehlou budovou, kde nově vznikla hasičská klubovna, která vyžadovala novou vodovodní přípojku a ČOV.

Modernizace se dotkla i oplocení a zpevněných ploch mezi budovami a ploch přilehlých k budovám, zejména k silnici.

Celkové náklady projektu ve výši cca 1,3 mil. Kč byly z velké míry pokryty dotacemi z ministerstva pro místní rozvoj (1 mil. Kč) a Krajského úřadu Pardubice (100 tis. Kč).

Satny

Kamenný most

V druhé polovině roku byla dokončena rekonstrukce kamenného mostu. Těleso mostu bylo omítnuto speciální omítkovou směsí a natřeno; dále bylo dokončeno odvodnění ploch.

Celkově most prošel kompletní rekonstrukcí, která mimo výše uvedené práce zahrnovala opravu a dostavbu křídel mostu, osazení zdí pískovcovými parapety, úpravy zpevněných ploch, již v roce 2008.

Celkové náklady opravy byly cca 700 tis. Kč, dotace z krajského úřadu 280 tis. Kč.

Splašková kanalizace

Koncem roku 2009 byly dokončeny projekční a administrativní práce na zpracování projektové dokumentace pro územní řízení projektu „Odkanalizování obce Osík“. Po vydání souhlasného stanoviska stavebním úřadem bude mít obec podklad pro podání žádosti o dotaci na tento finančně náročný projekt.

Vzhledem k tomu, že bez podpory státu není možné tento projekt realizovat, bude termín výstavby odvislý od případné možnosti a podmínek čerpání dotace.

Náklady projektu cca 0,5 mil. Kč, dotace z krajského úřadu 0,25 mil. Kč

Oprava místní komunikace

Nákladem cca 400 tis. Kč byla opravena místní komunikace pod kulturním domem (mezi silnicí a lávkou přes řeku). Dotace z krajského úřadu činila 100 tis. Kč.

Vedle vyjmenovaných projektů byla věnována pozornost i prostředky opravám a údržbě obecního majetku (např. hydroizolační ošetření zdí u KD a pošty, dešťová kanalizace OÚ, apod.).

K. Rothschein, foto Klouda

POPLATKY

Poplatky za komunální odpad 2010

Poplatek za svoz a odstranění komunálního odpadu v roce 2010 zůstává na stávající výši, tj. **480 Kč** za rok a osobu mající v obci trvalý pobyt, a to i přes to, že svozová firma Liko Svitavy a.s. bude požadovat 528 Kč na občana a rok. Do navýšení poplatku se promítla změna sazby DPH a inflace za uložení odpadu na skládce.

Rozdíl mezi oběma částkami bude (na základě rozhodnutí ZO) dotován z příjmů obce za separovaný sběr (plasty, zpětný odběr elektrozařízení, apod.). **Třídít odpady se tedy vyplatí!**

V poplatku je započítán odvoz a odstranění komunálního odpadu, velkoobjemový odpad a nebezpečný odpad. Do poplatku **není zahrnut** stavební odpad, odstranění pneu a likvidace odpadu od podnikatelských subjektů.

V roce 2010 nadále zůstává zachován čtrnáctidenní rytmus a odpad bude v naší obci svážen vždy v úterý v lichých týdnech.

Poplatek za svoz komunálního odpadu na rok 2010 a poplatek ze psů na rok 2010 se bude vybírat **od 15. do 19. února 2010, a to:**

pondělí, středa	od 8-17 hod.
úterý, čtvrtek	od 8-15 hod.
pátek	od 8-12 hod.

Poplatek za svoz komunálního odpadu zůstal nezměněn, zůstává ve výši 480 Kč na osobu (i dítě), který má trvalý pobyt hlášen v obci. Poplatek ze psa činí 100 Kč, pro důchodce 80 Kč. Poplatek lze uhradit i platbou na běžný účet č. 1283375359/0800, variabilní symbol uvést ve formátu 1337 + číslo popisné (např. u čp. 240 bude v.s. 1337240). Tuto bezhotovostní formu úhrady upřednostňujeme!

Hřiště

Předvánoční shon neodradil 21. prosince rodiče, sourozence, babičky a dědečky od návštěvy naší školy. Děti jim předvedly pásmo vánočních říkadel, básniček, zimních písniček a koled. Všem se vystoupení moc líbilo, ale nejvíce uznání asi sklídila koleda My tři králové, kterou krásně zazpívalo sedm chlapců ze 3.- 5. ročníku.

Po vystoupení jsme se společně pustili do stříhání, lepení i žehlení, jehož výsledkem byl pěkný vánoční svícen. Po práci jsme si zaslouženě pochutnali na výborném cukroví našich maminek, společně jsme si připili na klidné Vánoce a úspěšný rok 2010 a svátečně naladění jsme se rozešli domů čekat na Ježíška.

Ještě jednou děkujeme všem maminkám za cukroví, paní Opršalové a paní Kočové za vynikající perníkovou chaloupku a dort.

Text i foto E.H.

ZÁPIS

Zápis dětí do 1. třídy proběhne ve středu 3. února 2010 od 15 hodin.

Zápis je povinný pro děti narozené od 1. 9. 2003 do 31. 8. 2004.

Rodiče, vezmě si s sebou občanský průkaz a rodný list dítěte.

MDŽ

Předběžně upozorňujeme naše ženy, dívky a babičky, že tradiční oslavu MDŽ Ženy sobě, připravujeme na sobotu 6. března 2010. Podrobnosti se dozvíte včas!

VOSA

STATISTIKA OBČANŮ OSÍKA

Počet občanů	celkem	mužů	žen
1.1.2009	1005	518	487
přihlášeno	23	5	18
odhlášeno	12	4	8
narozeno	16	8	8
zemřelo	7	4	3
31.12.2009	1025	523	502

MYSLIVECKÝ PLES

V pátek 15. ledna 2010 se konal tradiční myslivecký ples. Jako každoročně, i letos měl výbornou úroveň. Všechny místenky byly brzy vyprodány, sál stylově vyzdoben, hudba výborná – takže všichni hosté byli plně spokojeni. Navíc zde byla vynikající myslivecká krmě, za což patří dík všem našim kuchařkám. O její kvalitě svědčí to, že do 23. hodiny nezbyla ani porce. Rovněž bohatá tombola byla beze zbytku rozebrána.

Myslivci děkují všem sponzorům, kteří podpořili tombolu věcnými dary. Děkují též všem účastníkům za pěknou zábavu. Finanční výtěžek bude použit na zvelebení přírody a myslivosti v naší honitbě.

ZS, jkl, foto Pakosta

VÁNOČNÍ KONCERT O ŠTĚSTÍ

Pohled do zákulisí

Je pozdní odpoledne a čtyřbarvý stroj typu Dominant hlučně natiskuje jakýsi kalendář pro rok 2010. Po nějaké chvíli hlubokého dumání mně zatrnulo. Podíval jsem se totiž na kalendářium nynějšího roku a s jásotem vykřikl: „Hurá, Vánoce se blíží!“ Už třetím rokem mám s těmito svátky spjaté koncerty, kterými se snažím potěšit a pobavit nejednoho příznivce i nepřítelce dobré muziky a zábavy.

Při ještě hlubším zadumání nad tím, co letos obecenstvu nabídneme, jsem se doslova orosil. Není snadné připravit koledový nářez tak, aby posluchače ohromil a potěšil. Okamžitě jsem tedy natáhl ruku po mobilním telefonním přístroji a začal svolávat přátele muzikanty. Již ten večer, dne druhého listopadu, se naše dobrá parta sešla. A večer to byl bouřlivý. Vyměnili jsme si navzájem mnoho názorů a vypili jsme nejednu láhev dobrého červeného, tuším ročník 2008 pozdní sběr (jižní svahy). I když se na první pohled může zdát, že jsme se ráno probudili s dutými hlavami a kocovinou na krku, tak ne úplně všechno byla pravda. Bolehlav se dostavil, to ano, avšak spolu s ním jsme měli i velmi hrubou představu, co vlastně o vánočních koncertech spácháme.

Následující sobotu jsme začali zkoušet. Nejen muziku, ale jak mnozí tuší, i velenáročně dramatické scénky.

Dařilo se? Samozřejmě ano, ale zkoušek podezřele a nemilosrdně ubývalo. V mé bystré mysli se začala rodit nemilá myšlenka, a to, že i přes náš mimořádně vyspělý hudební talent nemáme šanci

daný repertoár nazkoušet. Proto jsem jako kapelník přitvrdil. Zkoušek od začátku prosince výrazně přibýlo, a co se týče délky zkoušek, prodlužovali jsme je zhruba na pětihodinový maraton.

Je 23. prosince, asi 5 minut po půl šesté odpoledne. Zhruba za 30 minut začínáme. Všichni nervózně přecházejí sem a tam. Někdo si předčítá scénář, jiný zase opakuje hudební sóla. Proč taková nervozita, když jsme už měli litomyšlskou premiéru za sebou?

V neděli 20. prosince totiž onemocněl houslista. A aby toho nebylo málo, ochuravěl i flétnista. To všechno jsem se ale dozvěděl až den před osikým koncertem. „Uf, co teď?“, říkal jsem si. Všechno se samozřejmě vyřešilo. V předvečer našeho koncertu, tedy ještě téhož večera, co jsem se dozvěděl ono neštěstí, jsem urychleně volal mému kamarádovi a dobrému muzikantovi do Dolního Újezdu. Prosil jsem ho na kolenou o spolupráci. A vyšlo to! V noci v úterý na středu jsem si s ním dal zkoušku a všechno poctivě přezkoušel. Jistota to však nebyla.

Ať počítám, jak počítám, stále máme ještě druhý problém. Předchozí odstavec vysvětluje náhradu houslisty, ale co s flétnistou? V den D ráno jsem mu telefonoval a snažně ho prosil o spolupráci. Po desetiminutovém hovoru neodolal. Přijede! Bohužel ale až půl hodiny před koncertem. No bylo to všechno, jak se říká „tip top.“

Vše je tedy nachystané. 5, 4, 3, 2, 1, jdeme na to. Je 18 hodin prýč a začíná nám druhá premiéra, tentokrát v Osíku...

S bouřlivým potleskem odcházíme z pódia a po

jednom přídavku se naprosto spokojeni ubíráme do již vánočně naladěných domovů. Byl to velký úspěch. Úkol splněn.

Tolik tedy pro představu, jak zhruba probíhají přípravy na vánoční koncerty naší osecko-újezdsko-litomyšlsko-čistecko-dobroučské party. Jak už v této chvíli víte, není to vždy jen procházka růžovým sadem, kde se rozplýváte pod salvou potlesku, růží a plyšových zvířátek. Ale rozjasněné tváře obecenstva nás natolik povzbudí, že na všechno možné patálie nadobro zapomeneme.

Lukáš Rothschein, kapelník skupiny O štěstí

Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE

Zápis ze zasedání Zastupitelstva obce Osík dne 29. 12. 2009

ZO projednalo a schválilo Dodatek č.2 ke Smlouvě o poskytnutí dotace č.PU/0061/S Regionální operační program NUTS II Severovýchod, kterým se mění termín předložení závěrečné monitorovací zprávy a termín ukončení projektu „Rekonstrukce sportovního areálu v obci Osík“, a to do 15. 2. 2010.

Schváleno všemi přítomnými

Zápis ze zasedání Zastupitelstva obce Osík dne 29. 10. 2009

- 1) ZO projednalo a vzalo na vědomí zákonnou možnost zvýšení daně z nemovitostí v obci s účinností od 1. 1. 2010.
- 2) ZO projednalo a schválilo uzavření darovací smlouvy mezi obcí Osík a TJ Sokol Osík, kterou TJ Sokol daruje obci nemovitost (šatny) na st. p. č.578 v k.ú.Osík. St. p. je v majetku obce. Schváleno všemi přítomnými
- 3) ZO pověřilo předsedu finančního výboru V. Sejkora provedením inventarizace majetku obce a schválilo inventarizační komisi ve složení Václav Sejkora, Jana Jirečková a Ottilie Špíchalová. Schváleno všemi přítomnými
- 4) ZO se seznámilo a vzalo na vědomí stav rozpracovanosti II. etapy opravy kamenného mostu. Rovněž vzalo na vědomí změny v rozsahu (rozšíření) rekonstrukce místní komunikace na p.p.č. 2367/1 v k.ú. Osík (pod KD).
- 5) ZO projednalo a schválilo do funkce správce kulturního domu Jaroslava Jůzovou s účinností od 1. 1. 2010. Schváleno všemi přítomnými
- 6) ZO projednalo a schválilo zvýšení nájemného, ve znění zákona č.107/2006 Sb. a Sdělení MMR ČR č.180/2009 Sb., v obecním bytě v KD. Schváleno všemi přítomnými

Zápis ze zasedání Zastupitelstva obce Osík dne 10. 12. 2009

- 1) ZO projednalo a schválilo vyšší poplatek za svoz a likvidaci TKO pro rok 2010 ve výši 480 Kč/občana a rok. Představenstvo svozové firmy LIKO Svitavy a.s., schválilo pro rok 2010 poplatek ve výši 528 Kč vč. DPH na občana a rok. Do ceny se promítlo zvýšení DPH a inflace za uložení odpadu na skládce. Rozdíl mezi požadovanou částkou a stanoveným poplatkem bude dotován z příjmů obce za separovaný sběr. Schváleno všemi přítomnými.
- 2) ZO se seznámilo a projednalo řešení čištění odpadních vod v obci a schválilo předloženou projektovou dokumentaci pro územní řízení stavby „Odkanalizování obce Osík“, zpracovanou firmou JAFIS s.r.o., Litomyšl. Schváleno všemi přítomnými.
- 3) ZO projednalo a schválilo rozpočtové opatření č. 3/2009 a rozpočtové provizorium na rok 2010. ZO schvaluje v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, pravidla rozpočtového provizoria do doby schválení rozpočtu na rok 2010, takto:
 - a) Rozpočtové hospodaření obce Osík se řídí v době od prvního dne rozpočtového roku do schválení rozpočtu obce na rok 2010 objemem příjmů a výdajů schváleného rozpočtu na rok 2009 ve výši 85% z celkové roční částky.
Výjimka z pravidla rozpočtového provizoria se uplatní v případě periodicky se opakujících a smluvních plateb, u mzdových výdajů v souladu s platnými platovými výměry a u odměn za výkon funkce členům zastupitelstva dle nařízení vlády.
 - b) čerpání kapitálových výdajů se uplatní u rozestavěných a smluvně zajištěných akcí, resp. u přijatých účelových dotací. Schváleno všemi přítomnými.
- 4) ZO vzalo na vědomí výsledek dílčího přezkoumání hospodaření obce za rok 2009, s výrokem, že nebyly zjištěny chyby a nedostatky.
- 5) Žádosti: ZO projednalo a vzalo na vědomí žádost Petra Coufala o povolení výstavby rodinného domku na p.p.č. 1915/1 resp. o změnu územního plánu ve funkčním využití uvedeného pozemku na plochy a objekty k bydlení. Před vydáním stanoviska je nutná konzultace s pořizovatelem ÚP, Stavebním úřadem v Litomyšli
ZO schválilo žádost Františka Bělohávkova o povolení změny funkčního využití objektu z garáže na zámečnickou dílnu z důvodu provozování živnosti. Schváleno všemi přítomnými.
ZO schválilo žádost HPS - hokejového týmu Osík o finanční podporu na činnost v sezóně 2009/2010 a rozhodlo uvolnit částku ve výši 15 tis. Kč. Schváleno všemi přítomnými.
- 6) ZO schválilo prodej p.p.č. 302 v k.ú. Osík ze cenu ve výši 20 Kč/m². Schváleno všemi přítomnými
- 7) ZO vzalo na vědomí zprávu ZŠ za školní rok 2008/2009.
- 8) ZO projednalo podmínky a vyslovilo souhlas s realizací projektu „Vybudování sítě varovného a vyznamovacího systému Sdružení obcí mikroregionu Litomyšlsko - Desinka“ včetně zajištění vlastního podílu financování v případě získání dotace. Schváleno všemi přítomnými
- 9) ZO schválilo žádost ředitelky MŠ o navýšení závazného ukazatele na rok 2009 o 50 tis. Kč z důvodu zvýšené spotřeby a nárůstu cen energií. Schváleno všemi přítomnými

PŘIŠEL NÁM DOPIS

Děkuji za zaslání novin Osík dnes. Líbí se nám, máme zprávy z Osíka, a když jej srovnáváme s naším tiskem „Pravobřežní zpravodaj“, který vydává náš „polabinský magistrát“, Osík dnes suverénně vede. Upřímně děkuji za zaslání novin i v roce 2010.

Přeji Vám všem hezké, klidné prožití vánočních svátků a do roku 2010 dobré zdraví, hodně sil a energie, a aby se v Osíku dařilo.

Emil Vařák, Pardubice

OPRAVA BOT
607 792 317

Projekty 2009: hasičská zbrojnice

MAREK VOTROUBEK ZAŘAZEN MEZI OSOBNOSTI ROKU 2009

Na titulní stránce deníku Mladá fronta DNES se 19. prosince uplynulého roku objevila velká fotografie s osobnostmi roku 2009. Vedle premiéra Jana Fischera, kardinála Miloslava Vlka, ministra financí Eduarda Janoty, zpěvačky Evy Pilarové a dalších známých lidí stojí absolvent Gymnázia Aloise Jiráka v Litomyšli Marek Votroubek, jak je uvedeno, „technik, modelář, fotograf, sportovec a student ČVUT“. Marek navštěvoval litomyšlské gymnázium od roku 2001, kdy nastoupil do primy. Studium zakončil úspěšně maturitou v květnu 2009, a sice několik dní po návratu ze Spojených států amerických, kde získal tým litomyšlských gymnazistů (M. Votroubek, J. Král, P. Bubeníček) 1. cenu v soutěži mladých techniků a vědců. Během studia byl Marek skutečně všestrannou osobností. Reprezentoval školu v basketbalu a dalších sportovních soutěžích, fotografoval a natáčel akce organizované gymnáziem, ochotně pomáhal vždy, když mohl uplatnit své technické dovednosti. Vrcholem jeho aktivit bylo zkonstruování robota, který se svými spolupracovníky stále zdokonaloval. Marek byl s celým týmem po zásluze oceněn v několika soutěžích mladých techniků a v soutěži konstruktérů. O Markově pracovitosti a úspěšnosti svědčí také řada článků v novinách. Inka Píchalová, Gymnázium A. Jiráka Litomyšl

Poznámka: O Marku Votroubkovi, osíckém občanovi, jsme zveřejnili obsáhlou reportáž v 6. čísle loňského ročníku obecních novin. Blahopřejeme a jsme na něj hrdí!

VZPOMÍNKY VÁCLAVA LNĚNIČKY Z HORNÍHO ÚJEZDA

Vážení čtenáři! Vy starší dobře znáte pana Václava Lněničku, pro ty mladší alespoň několik životopisných údajů: Narodil se roku 1927 v Horním Újezdě, kde také trvale žije. Vyučil se kovářem, dělal opraváře v STS. Brzy byl zapojen do práce v MNV, v letech 1960-64 byl předsedou MNV v H. Újezdě, v letech 1964-71 poslancem KNV a v letech 1971 až 1980 byl poslancem Sněmovny lidu ve Federálním shromáždění. V letech 1967-76 předsedou JZD H. Újezd, a významné funkce zastával i později ve sloučeném JZD Obránců míru D. Újezd. Mimo to byl funkcionářem v mnoha dalších organizacích a spolcích.

O svém životě sepsal obsáhlé vtipné vzpomínky jak na život, tak na lidi kolem sebe. V dnešním čísle si spolu s ním zavzpomínáme na život na vesnici v době jeho dětství, přišťe hrst vzpomínek na jeho školní léta, a budete-li mít zájem, můžeme pokračovat např. zážitky z vojny či z doby kolektivizace.

jkl

Z mého dětství

V době, kdy jsme prožívali svá dětská léta, žila vesnice zcela jiným stylem. Malá i velká hospodářství si vyžadovala plné pracovní nasazení, hlavně v jarních, letních a podzimních měsících, kdy se měly zvládnout všechny polní práce. Ženy pracovaly na poli a ve chlévě a přitom musily zvládnout domácnost, vaření, úklid a péči o děti. Na děti zbývalo většinou málo času. Matka po porodu, a to nejvýše po šesti nedělích, musela na pole, zvláště když to bylo v období sklizně. A tak malé batole putovalo s mámou v košatině, zabalené v peřince, na pole. Tam se o něj staraly starší děti, anebo uloženo v trávníci, která byla pověšena na voji vozu, buď spalo nebo řvalo, než s ním přišel někdo zahoupat a dát mu napít.

Matky tenkrát svoje děti kojily pokud měly mléko, třeba do dvou let. Takovým typickým příkladem byla naše sousedka. Její synek Jirka, již dvouletý, běhal kolem naší kovárny a ona přišla, chytila ho, posadila se s ním na bednu v dílně, rozepnula blůzu a za chvíli už Jirka spokojeně mlaskal, přísáť k bradavce jejího prsu.

Abyste mohly ženy aspoň jednou rukou pracovat, nosily svá batolata v loktuši, kterou měly ovinutou přes jedno rameno a kolem těla. Říkalo se tomu táč. Tím si žena přivinula dítě pevně k svému tělu. Loktuši, což byl delší kus látky, si zvláštním způsobem založila tak, aby pevně udržela dítě ve vzniklém prostoru. Větší děti nosily ženy také uvázané v loktuši na zádech. V některých chudých rodinách neměli ani kočárek nebo kolíčku. Tam, kde bylo více dětí, spaly v jedné posteli třeba čtyři děti nohama proti sobě.

Když jsem se v roce 1927 narodil, bydleli jsme v Horním Újezdě u mamčiných rodičů Jůzových. Tatínek Václav Lněnička chodil do kovárny, kterou měl pronajatou na Vísce u Šimků, kde provozoval svoji kovářskou a podkovářskou činnost. Maminka Marie vyšívala (mám dojem, že se to jmenovalo toledo). S dílem chodila do Lubné, kde byl podnikatel, pro kterého šilo více žen z širokého okolí. Dědeček s babičkou měli asi 18 měřic pole, 2 nebo 3 krávy a hospodařili, žili velice skromně. Babičku si pamatuji jako stále kulhající, která si ráno i večer mazala nemocné nohy, ve kterých měla silné revma. Přitom to byla žena veselé povahy, která se ráda smála a šibalsky vyprávěla, když ji netrápila bolest. Dědeček Václav Jůza byl menší, rozložitý, s knírem pod nosem. Měl mě velice rád. Chodil jsem s ním v neděli do kostela do D. Újezda. Stavovali jsme se spolu do hostince „U Koruny“. Dědeček si dal pivo, mě poručil výbornou limonádu do dobré preclíky. V roce 1934 jsme se odstěhovali do domu čp. 165, ve kterém žijeme dodnes. Dům koupil tatínek po zbankrotovaném truhláři. Tam si zřídil vlastní kovárnu.

Horní Újezd kolem roku 1930

Maminka mi občas připomínala, že jsem nedělní dítě. Tatínek údajně hrál u Břeňů na Vísce v hospodě kuželky, když matinku přepadly bolesti. Dědeček spěchal do hospody pro tatínka, a tatínek přímo z hospody pro porodní bábu, paní Anežku Kutovou z Dolního Újezda. Děda prohlásil: „Když jsem neměl syna, mám alespoň vnuka!“ Dnes už máme v rodině šest Vašků.

Děti doma a v létě i venku chodily bosi, boty měly na neděli a do školy. Také hraček bylo poskrovnu. Bývaly to dřevěné vozičky vyrobené podomácku, hráli jsme si často s uchem z rozbitého hliněného hrnce, které jsme uvázané na provázku tahali za sebou jako konička nebo lodičku. První koupenou hračkou jsme měli kuželky, s kterými si hrály ještě naše děti. Byly dřevěné a pevné. Další oblíbenou hračkou byl houpačí kůň, kterého mi daroval můj strýc Karel. Byl to krásný šiml, s pěkným měkkým, vyšívaným sedlem, z kterého visely opravdové třmeny. Houpali jsme se až do zblbnutí s mou sestrou, a přitom jsme se často ručně dorozumívali, kdo dřív a déle. Byl jsem o tři roky starší a tak jsem byl poučován, že rozumnější vždycky ustoupí. Těžko jsem tuto „výhodu“ chápal, ale jako poslušné dítě jsem byl nucen se podrobit. Šiml měl tu nevýhodu, že když se při prudkém houpaní postavil na přední, tak jsme často přeletěli přes jeho hlavu.

Pamatuji si, že některé děti ještě z mého dětství místo dudáku (šidítka) užívaly cumel. Cumel byla kostka tvrdého cukru, kterou děti cucaly zabalenou v kousku plátna, aby tolik neubývala. Také kapesníky některé děti neměly a tak obyčejně utíraly nos rukávem. Součástí našeho dětského prádla bylo triko (s rejdem). Byla to kombinéza se zapínáním na zádech, s otvorem mezi nohama kvůli snadnému použití záchodu. To jsme nosili s odpořem.

Naše dětské hry se skládaly většinou z válčení za použití luků a šípů, vlastnoručně zhotovených, špuntovek na řepu, později také kapslovek, které se prodávaly na poutích, dřevěných flintiček a oštěpů. Boje se odbyvaly v zahradách, v lese a také ve stozích slámy, kde jsme měli vyježděné tunely a úkryty. Stohy slámy byly stavěny za humny v určité vzdálenosti od stodol a stavení, aby v případě požáru neohrožily domy.

V zimě při dostatku sněhu se sáňkovalo na různých prostředcích, i na kusech prken, obrácených stoličkách a různě vyrobených lyžích. První brusle, které bylo možno koupit, se připevňovaly na kožené boty přišroubováním za použití klíčky se čtyřhranným otvorem. Boční drapáky se při utažení šroubem zabodly do podpatku a do podrážky a tak se nechaly použít na různé velikosti bot. Já jsem brusle nikdy neměl, otec mi nedovolil brusle používat, protože tím velmi trpěly boty. A tak jsem bruslil tajně na bruslích vypůjčených od kamarádů, většinou při cestách ze školy na zamrzlé řece. Kluci mívali brusle zavěšené na školní tašce. Tašky jsme nosili na zádech na řemenech. V té době, když jsme chodili do měšťanky do Dolního Újezda, se ve škole vyvářely polévky. Kdo chodil na polévku, musel si s sebou nosit hrneček. Ten jsme mívali rovněž přivázaný na školní brašně. Dnešní hygieniky by asi ranila mrtvice, ale my jsme to všechno přežili, i to, že jsme si mezi učebnicemi nosili chleba se sádlem, zabalený v novinovém papíru.

V době našeho dětství jsme hrávali tzv. drápky. Bylo k tomu třeba pět šikovných kamínek, které se rozhodily po zemi, jedním jsme hodili do výšky a druhý jsme se země sebrali a ten vyhozený do výšky jsme musili chytit a tak postupně posbírat všechny, nejdříve po jednom, potom po dvou, dále tři a jeden a pak čtyři shrábnout se země najednou. Když jeden udělal chybu, pokračoval další. Kdo udělal nejméně chyb a celou sestavu ukončil, vyhrával. Tato hra měla několik kombinací a byla velmi rozšířená. Hrávali ji i chlapi a dívky i o přestávkách ve škole na podlaze.

Hrávali jsme také kuličky, a to na cvrkanou anebo do důlku vyhloubeného v zemi. Každý hráč vsadil stejný počet kuliček, a kdo je dostal do důlku nejdříve, kuličky byly jeho. Způsoby hry s kuličkami byly různé.

A ještě se zmíním o jedné oblíbené hře. Byl to stolní hokej, který se hrál s kovovými mincemi. Korunou se hráč trefoval do dvacetníku za pomoci malé hokejky (nebo pootevřeného kapesního nožíku) tak, aby dvacetník (puk) dostal do soupeřovy branky. Soupeř se snažil tu svoji velkou minci stavět do dráhy směřující k brance. Při chybě útočícího se úlohy obrátily a z obránce se stal útočník. Bylo nutné umět vystihnout faleš úderu do puku a tím obejít soupeře, dostat ho do jeho branky.

VÝZVA OBČANŮM

Prosíme tímto všechny občany, kteří navštěvovali Základní školu v Dolním Újezdě, aby nám pomohli s přípravou almanachu, který chceme vydat v souvislosti s blížícím se výročním vybudováním školy (r. 1910). Především starší občany prosíme o pomoc s hledáním seznamů jmen jednotlivých tříd. Pokud si z vás někdo vede evidenci spolužáků, pošlete nám ji prosím na adresu: skola@zsdu.cz, lze také na adresu ZŠ Dolní Újezd, čp. 342, nebo ji můžete předat osobně v ředitelně školy. Jedná se nám pře-

devším o ročníky od r. 1910 1955, které se v archivu buď vůbec nedochovaly, nebo jsou zde nejasnosti. Stačí nám pouze celá jména a rok odkdy dokdy třída navštěvovala školu, také můžete připsat jméno třídního učitele, event. nějaké zajímavosti. (např. zda vlastníte tablo třídy, fotky, kroniku atd.) Velice nám tímto usnadníte práci a věříme, že s vaší pomocí budeme moci dotvořit almanach, který by skvěle mapoval jednotlivá období v historii naší školy.

Děkujeme. Vedení školy.

ZIMNÍ OSÍK

*Iveta Roškotová vytvořila ze sněhu tuto krásnou skupinku pravěkých a pohádkových zvířat, která si získala zaslouženou pozornost malých i velkých diváků.
Foto Klouda.*

Foto Pakosta